Probleme de localizare

Mihai-Sorin Stupariu

Sem. I, 2020-2021

Căutare ortogonală — motivație

Exemplu.

Baza de date a unei bănci: informații numerice referitoare la clienți: data nașterii, număr de copii, venitul lunar, valoarea depozitelor, valoarea ratelor de plată, valoarea comisioanelor plătite anual, etc. $\rightarrow$ stocarea se realizează folosind puncte dintr-un spațiu numeric d-dimensional $\mathbb{R}^d$.

Căutare ortogonală — motivație

Exemplu.

Baza de date a unei bănci: informații numerice referitoare la clienți: data nașterii, număr de copii, venitul lunar, valoarea depozitelor, valoarea ratelor de plată, valoarea comisioanelor plătite anual, etc. $\rightarrow$ stocarea se realizează folosind puncte dintr-un spațiu numeric d-dimensional $\mathbb{R}^d$.

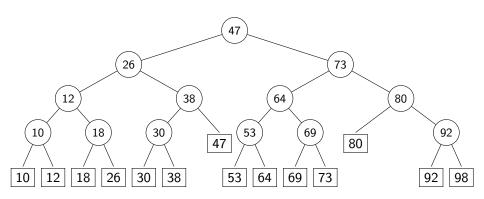
A identifica un "grup-ţintă" de clienţi (de exemplu pentru lansarea unui produs), având anumite caracteristici — e.g. vârsta între 30-40 ani, 2-4 copii, un venit lunar între 3000-5000 lei, etc. revine la efectuarea căutări prin care să fie determinate punctele situate într-un "paralelipiped" d-dimensional.

Căutare 1-dimensională: formularea problemei

Cadru. Fie $M = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ o mulțime de numere reale. Fie $I = [x, x'] \subset \mathbb{R}$ un interval real. Se dorește determinarea elementelor lui M situate în intervalul I.

Structura de date utilizată: Arbore binar de căutare echilibrat.

Exemplu de arbore $\mathcal T$

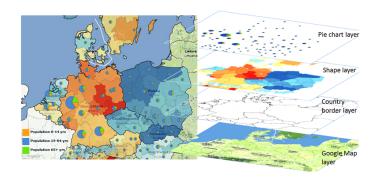
Rezultatul principal - căutare 1D

Teoremă. Fie M o mulțime de n puncte din $\mathbb{R}$. Mulțimea M poate fi memorată într-un arbore binar de căutare echilibrat, folosind O(n) memorie și cu timp de construcție $O(n \log n)$. Determinarea unor puncte dintr-un interval I poate fi realizată cu complexitate-timp $O(k + \log n)$, unde k este numărul de puncte din $M \cap I$.

Rezultatul principal - căutare 2D

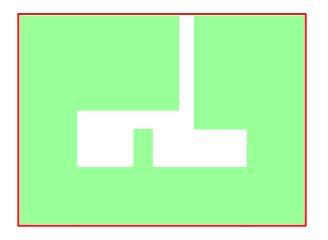
Teoremă. Fie M o mulțime de n puncte din planul $\mathbb{R}^2$. Un arbore de intervale (range tree) pentru M necesită $O(n \log n)$ memorie și poate fi construit în timp $O(n \log n)$. Determinarea unor puncte dintr-un dreptunghi D poate fi realizată cu complexitate-timp $O(k + \log^2 n)$, unde k este numărul de puncte din $M \cap D$.

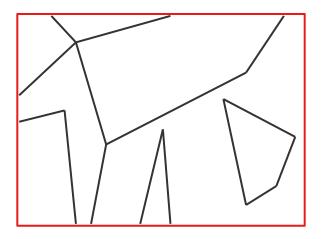
Motivație - reprezentarea datelor geo-spațiale

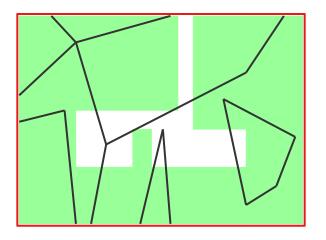

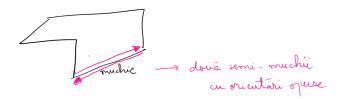
Sursa: https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/37/90/86/37908600ab7db99c424c3bc6e1ddb740.jpg Ce structură de date este adecvată pentru a memora astfel de informații?

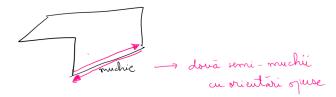

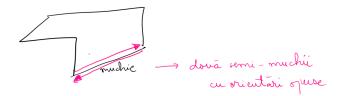

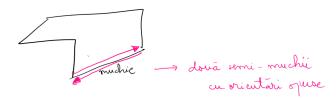

Conceptul cheie este cel de semi-muchie (muchie orientată), cf. "half-edge".

- Conceptul cheie este cel de semi-muchie (muchie orientată), cf. "half-edge".
- Dat un poligon (eventual cu goluri):

- Conceptul cheie este cel de semi-muchie (muchie orientată), cf. "half-edge".
- Dat un poligon (eventual cu goluri):
  - frontieră exterioară, care poate fi parcursă cu ajutorul semi-muchiilor astfel încât poligonul să fie la stânga frontierei, iar virajele convexe să fie la stânga,
  - frontieră interioară (dacă există goluri), caz în care poligonul este tot la stânga, dar virajele în vârfurile convexe sunt la dreapta.

Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).
  - Vârf v: coordonatele lui v în Coordinates(v), pointer IncidentEdge(v) spre o muchie orientată care are v ca origine

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).
  - Vârf v: coordonatele lui v în Coordinates(v), pointer IncidentEdge(v) spre o muchie orientată care are v ca origine
  - ► Faţă f: pointer OuterComponent(f) spre o muchie orientată corespunzătoare frontierei externe (pentru faţa nemărginită este nil); listă InnerComponents(f), care conţine, pentru fiecare gol, un pointer către una dintre muchiile orientate de pe frontieră

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).
  - Vârf v: coordonatele lui v în Coordinates(v), pointer IncidentEdge(v) spre o muchie orientată care are v ca origine
  - ► Faţă f: pointer OuterComponent(f) spre o muchie orientată corespunzătoare frontierei externe (pentru faţa nemărginită este nil); listă InnerComponents(f), care conţine, pentru fiecare gol, un pointer către una dintre muchiile orientate de pe frontieră
  - ▶ Muchie orientată $\overrightarrow{e}$: pointer $Origin(\overrightarrow{e})$, pointer $Twin(\overrightarrow{e})$ pointer $IncidentFace(\overrightarrow{e})$, pointer $Next(\overrightarrow{e})$, pointer $Prev(\overrightarrow{e})$.

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- ▶ Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).
  - Vârf v: coordonatele lui v în Coordinates(v), pointer IncidentEdge(v) spre o muchie orientată care are v ca origine
  - ► Față f: pointer OuterComponent(f) spre o muchie orientată corespunzătoare frontierei externe (pentru fața nemărginită este nil); listă InnerComponents(f), care conține, pentru fiecare gol, un pointer către una dintre muchiile orientate de pe frontieră
  - ▶ Muchie orientată $\overrightarrow{e}$: pointer $Origin(\overrightarrow{e})$, pointer $Twin(\overrightarrow{e})$ pointer $IncidentFace(\overrightarrow{e})$, pointer $Next(\overrightarrow{e})$, pointer $Prev(\overrightarrow{e})$.
- Pricărei subdiviziuni planare $\mathscr S$ i se asociază o listă de muchii dublu înlănțuite $\mathcal D_\mathscr S$.

- Conceptul de subdiviziune planară: vârfuri, muchii, fețe.
- Listă de muchii dublu înlănţuite / DCEL Doubly Connected Edge List [Müller şi Preparata, 1978] (trei înregistrări: vârfuri, feţe, muchii orientate (semi-muchii)).
  - Vârf v: coordonatele lui v în Coordinates(v), pointer IncidentEdge(v) spre o muchie orientată care are v ca origine
  - ► Față f: pointer OuterComponent(f) spre o muchie orientată corespunzătoare frontierei externe (pentru fața nemărginită este nil); listă InnerComponents(f), care conține, pentru fiecare gol, un pointer către una dintre muchiile orientate de pe frontieră
  - ▶ Muchie orientată $\overrightarrow{e}$: pointer $Origin(\overrightarrow{e})$, pointer $Twin(\overrightarrow{e})$ pointer $IncidentFace(\overrightarrow{e})$, pointer $Next(\overrightarrow{e})$, pointer $Prev(\overrightarrow{e})$.
- Pricărei subdiviziuni planare $\mathscr{S}$ i se asociază o listă de muchii dublu înlănțuite $\mathcal{D}_{\mathscr{S}}$.
- Obs. Explicaţi cum, folosind pointerii de mai sus: (i) poate fi parcursă frontiera exterioară / interioară a unei feţe (a unui poligon); (ii) pot fi găsite toate semi-muchiile incidente cu un vârf.

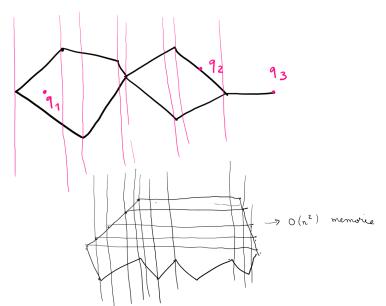
► Căutare cu Google Maps

- ► Căutare cu Google Maps
- ► Interogare pentru localizarea unui punct: dată o hartă și un punct p, indicat prin cordonatele sale, să se determine regiunea hărții în care este situat p.

- Căutare cu Google Maps
- Interogare pentru localizarea unui punct: dată o hartă și un punct p, indicat prin cordonatele sale, să se determine regiunea hărții în care este situat p.
- Harta: subdiviziune planară, formată din vârfuri, (semi)muchii, fețe.

- ► Căutare cu Google Maps
- ► Interogare pentru localizarea unui punct: dată o hartă și un punct p, indicat prin cordonatele sale, să se determine regiunea hărții în care este situat p.
- Harta: subdiviziune planară, formată din vârfuri, (semi)muchii, fețe.
- ▶ Necesități: pre-procesare a informației; interogare rapidă.

Intuiție

Intuiție - concluzie

► Subdivizare a planului în fâșii (benzi) verticale (cf. "slabs")

Intuiție - concluzie

- ► Subdivizare a planului în fâșii (benzi) verticale (cf. "slabs")
  - căutare după abscisă pentru identificarea fâșiei verticale;

Intuiție - concluzie

- Subdivizare a planului în fâșii (benzi) verticale (cf. "slabs")
  - **căutare după abscisă** pentru identificarea fâșiei verticale;
  - căutare în cadrul unei fâșii pentru localizare în cadrul fâșiei verticale, realizată în raport cu segmente.

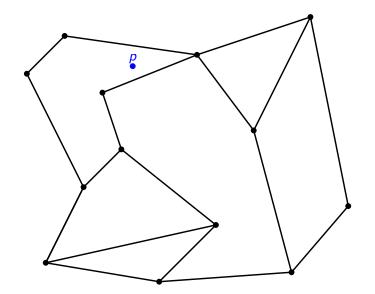
► Fie 𝒮 o subdiviziune planară cu n muchii. *Problema localizării unui punct* revine la

- ► Fie 𝒯 o subdiviziune planară cu n muchii. *Problema localizării unui punct* revine la
  - ightharpoonup a reține informațiile referitoare la ${\mathscr S}$ pentru a putea răspunde la interogări de tipul:

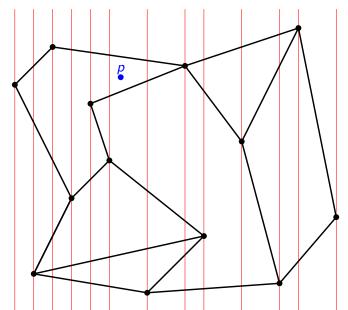
- ► Fie 𝒞 o subdiviziune planară cu n muchii. *Problema localizării unui punct* revine la
  - ightharpoonup a reține informațiile referitoare la $\mathscr S$ pentru a putea răspunde la interogări de tipul:
  - ▶ dat un punct p, se raportează fața f care îl conține pe p; în cazul în care p este situat pe un segment sau coincide cu un vârf, este precizat acest lucru.

- ► Fie 𝒮 o subdiviziune planară cu n muchii. Problema localizării unui punct revine la
  - ightharpoonup a reține informațiile referitoare la $\mathscr S$ pentru a putea răspunde la interogări de tipul:
  - ▶ dat un punct p, se raportează fața f care îl conține pe p; în cazul în care p este situat pe un segment sau coincide cu un vârf, este precizat acest lucru.
- Lucrul cu coordonate: folosirea relației de ordine!

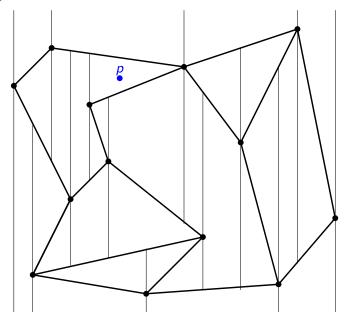
Exemplu

Exemplu - rafinare folosind benzi verticale

Exemplu - rafinare eficientă

Simplificări și ipoteze

Se consideră o mulțime *S* de *n* segmente astfel ca oricare două dintre ele (i) fie nu au niciun punct comun; (ii) fie au un vârf comun.

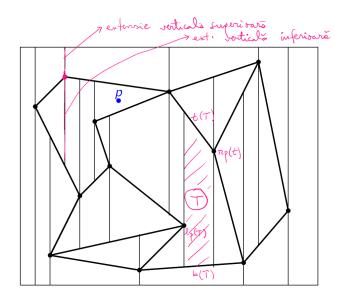
Simplificări și ipoteze

- Se consideră o mulțime S de n segmente astfel ca oricare două dintre ele (i) fie nu au niciun punct comun; (ii) fie au un vârf comun.
- Simplificare 1: Se consideră un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele de coordonate care include toată subdiviziunea iniţială.
- Simplificare 2: Se presupune că nu există două vârfuri (extremități ale segmentelor din S) distincte care au aceeași coordonată x (în particular nu există segmente verticale).

Simplificări și ipoteze

- Se consideră o mulțime *S* de *n* segmente astfel ca oricare două dintre ele (i) fie nu au niciun punct comun; (ii) fie au un vârf comun.
- Simplificare 1: Se consideră un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele de coordonate care include toată subdiviziunea inițială.
- Simplificare 2: Se presupune că nu există două vârfuri (extremități ale segmentelor din S) distincte care au aceeași coordonată x (în particular nu există segmente verticale).
- Concluzie: Se consideră o mulțime de n segmente S care verifică ipotezele de mai sus: mulțime de segmente în poziție generală. Harta trapezoidală / descompunere verticală / descompunere cu trapeze (trapezoidal map) S(S) a lui S este subdiviziunea indusă de S, dreptunghiul D și de extensiile verticale inferioare și superioare (concept introdus de Seidel, 1991).

Exemplu - hartă trapezoidală, extensii verticale

▶ Descrierea obiectelor geometrice din care sunt formate — ce informații se rețin?

- ▶ Descrierea obiectelor geometrice din care sunt formate ce informații se reţin?
- Aspecte legate de complexitate?

- ▶ Descrierea obiectelor geometrice din care sunt formate ce informații se reţin?
- Aspecte legate de complexitate?
- Structuri de date adecvate?

- ▶ Descrierea obiectelor geometrice din care sunt formate ce informații se reţin?
- ► Aspecte legate de complexitate?
- Structuri de date adecvate?
- Un algoritm eficient?

Descrierea objectelor

▶ Lema 1. Fie S o mulțime de segmente în poziție generală. Fiecare față a unei hărți trapezoidale 𝒯(S) are una sau două margini verticale și exact două margini ne-verticale. De fapt: fiecare față este un trapez, sau un dreptunghi sau un triunghi (ultimele putând fi privite drept cazuri particulare de trapeze).

Descrierea obiectelor

- ▶ Lema 1. Fie S o mulțime de segmente în poziție generală. Fiecare față a unei hărți trapezoidale S(S) are una sau două margini verticale și exact două margini ne-verticale. De fapt: fiecare față este un trapez, sau un dreptunghi sau un triunghi (ultimele putând fi privite drept cazuri particulare de trapeze).
- ► Ce informații geometrice sunt reținute pentru un trapez?

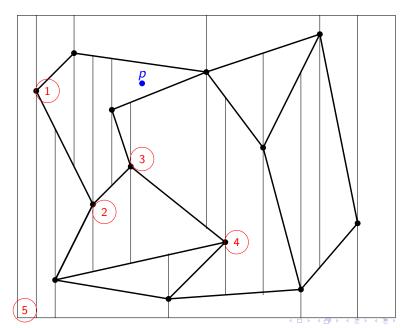
Descrierea obiectelor

- **Lema 1.** Fie S o mulțime de segmente în poziție generală. Fiecare față a unei hărți trapezoidale $\mathcal{T}(S)$ are una sau două margini verticale și exact două margini ne-verticale. De fapt: fiecare față este un trapez, sau un dreptunghi sau un triunghi (ultimele putând fi privite drept cazuri particulare de trapeze).
- Ce informații geometrice sunt reținute pentru un trapez?
- ightharpoonup t(T), b(T), lp(T), rp(T) determină în mod unic un trapez fixat T. t(T), b(T) sunt **segmente**, iar lp(T), rp(T) sunt **vârfuri**
  - (extremități ale segmentelor)

Descrierea obiectelor

- ▶ Lema 1. Fie S o mulțime de segmente în poziție generală. Fiecare față a unei hărți trapezoidale S(S) are una sau două margini verticale și exact două margini ne-verticale. De fapt: fiecare față este un trapez, sau un dreptunghi sau un triunghi (ultimele putând fi privite drept cazuri particulare de trapeze).
- Ce informații geometrice sunt reținute pentru un trapez?
- t(T), b(T), lp(T), rp(T) determină în mod unic un trapez fixat T. t(T), b(T) sunt segmente, iar lp(T), rp(T) sunt vârfuri (extremități ale segmentelor)
- Există cinci cazuri posibile pentru marginea stângă 1p (analog pentru marginea dreaptă 1p).

Exemplu - hartă trapezoidală

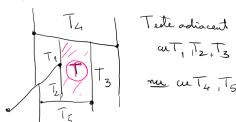

Complexitate și alte aspecte cantitative

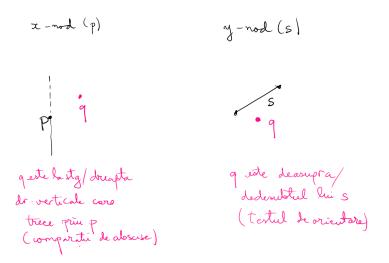
▶ **Lema 2.** Fie S o mulțime de n segmente în poziție generală. Harta trapezoidală $\mathcal{T}(S)$ conține cel mult 6n + 4 vârfuri și cel mult 3n + 1 trapeze.

Complexitate și alte aspecte cantitative

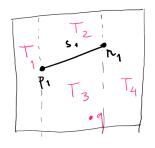
- ▶ **Lema 2.** Fie S o mulțime de n segmente în poziție generală. Harta trapezoidală $\mathcal{T}(S)$ conține cel mult 6n + 4 vârfuri și cel mult 3n + 1 trapeze.
- ▶ **Lema 3.** Fie *S* o mulțime de *n* segmente în poziție generală. Fiecare trapez *T* este adiacent cu cel mult patru trapeze (cel mult un vecin stânga superior, cel mult un vecin stânga inferior, cel mult un vecin dreapta superior, cel mult un vecin dreapta inferior).

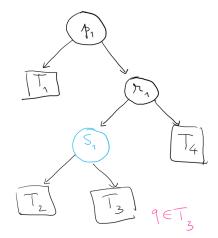

Căutarea într-o hartă trapezoidală

Exemplu - structură de căutare asociată

▶ Înregistrări pentru segmentele din *S* și vârfuri (extremitățile segmentelor).

- ▶ Înregistrări pentru segmentele din S și vârfuri (extremitățile segmentelor).
- Înregistrări pentru trapeze: pointeri t, b, 1p, rp și pointeri către cei (cel mult) patru vecini.

- ▶ Înregistrări pentru segmentele din S și vârfuri (extremitățile segmentelor).
- Înregistrări pentru trapeze: pointeri t, b, 1p, rp și pointeri către cei (cel mult) patru vecini.
- ▶ Structura de căutare: $\mathscr{D}$ este un graf orientat aciclic cu o singură rădăcină și exact o frunză pentru fiecare trapez din $\mathscr{T}(S)$.

- ▶ Înregistrări pentru segmentele din S și vârfuri (extremitățile segmentelor).
- Înregistrări pentru trapeze: pointeri t, b, 1p, rp și pointeri către cei (cel mult) patru vecini.
- ▶ Structura de căutare: $\mathscr{D}$ este un graf orientat aciclic cu o singură rădăcină și exact o frunză pentru fiecare trapez din $\mathscr{T}(S)$.
- Noduri și teste asociate:

- ▶ Înregistrări pentru segmentele din S și vârfuri (extremitățile segmentelor).
- Înregistrări pentru trapeze: pointeri t, b, 1p, rp și pointeri către cei (cel mult) patru vecini.
- ▶ Structura de căutare: $\mathscr{D}$ este un graf orientat aciclic cu o singură rădăcină și exact o frunză pentru fiecare trapez din $\mathscr{T}(S)$.
- Noduri şi teste asociate:
  - x-nod, etichetat cu o extremitate a unui segment; pentru un punct p testul asociat: este punctul p situat la stânga sau la dreapta dreptei verticale care trece prin extremitatea memorată în acest nod?

- ightharpoonup Înregistrări pentru segmentele din S și vârfuri (extremitățile segmentelor).
- Înregistrări pentru trapeze: pointeri t, b, 1p, rp și pointeri către cei (cel mult) patru vecini.
- ▶ Structura de căutare: $\mathscr{D}$ este un graf orientat aciclic cu o singură rădăcină și exact o frunză pentru fiecare trapez din $\mathscr{T}(S)$.
- Noduri şi teste asociate:
  - x-nod, etichetat cu o extremitate a unui segment; pentru un punct p testul asociat: este punctul p situat la stânga sau la dreapta dreptei verticale care trece prin extremitatea memorată în acest nod?
  - ▶ y-nod, etichetat cu un segment; pentru un punct p testul asociat: este punctul p situat deasupra sau dedesubtul segmentului memorat în acest nod?

▶ **Input.** O mulțime *S* de *n* segmente în poziție generală.

- ▶ **Input.** O mulțime *S* de *n* segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.

- ▶ **Input.** O mulțime *S* de *n* segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul *D*.

- ▶ **Input.** O mulțime S de n segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul D.
- 2. Generează o permutare $s_1, s_2, \ldots, s_n$ a segmentelor din S.

- ▶ **Input.** O mulțime S de n segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul D.
- 2. Generează o permutare $s_1, s_2, \ldots, s_n$ a segmentelor din S.
- 3. **for** $i \leftarrow 1$ **to** n

- ▶ **Input.** O mulțime S de n segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul D.
- 2. Generează o permutare $s_1, s_2, \ldots, s_n$ a segmentelor din S.
- 3. **for** $i \leftarrow 1$ **to** n
- 4. **do** găsește mulțimea de trapeze $T_0, T_1, \ldots, T_k$ care intersectează segmentul s_i

- ▶ **Input.** O mulțime S de n segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul D.
- 2. Generează o permutare $s_1, s_2, \ldots, s_n$ a segmentelor din S.
- 3. for $i \leftarrow 1$ to n
- 4. **do** găsește mulțimea de trapeze $T_0, T_1, \ldots, T_k$ care intersectează segmentul s_i
- 5. elimină $T_0, \ldots, T_k$ și le înlocuiește cu trapezele nou apărute

- ▶ **Input.** O mulțime S de n segmente în poziție generală.
- ▶ **Output.** Harta trapezoidală $\mathscr{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathscr{D} = \mathscr{D}(\mathscr{T}(S))$ pentru $\mathscr{T}(S)$, într-un dreptunghi D cu laturile paralele cu axele.
- 1. Determină dreptunghiul *D*.
- 2. Generează o permutare $s_1, s_2, \ldots, s_n$ a segmentelor din S.
- 3. for $i \leftarrow 1$ to n
- 4. **do** găsește mulțimea de trapeze $T_0, T_1, \ldots, T_k$ care intersectează segmentul s_i
- 5. elimină $T_0, \ldots, T_k$ și le înlocuiește cu trapezele nou apărute
- 6. elimină frunzele corespunzătoare din $\mathscr{D}$ și creează noi frunze, actualizează $\mathscr{D}$

Rezultatul principal

▶ **Teoremă.** Fie S o mulțime de n segmente în poziție generală. Algoritmul HARTATRAPEZOIDALA determină harta trapezoidală $\mathcal{T}(S)$ și o structură de căutare $\mathcal{D} = \mathcal{D}(\mathcal{T}(S))$ pentru $\mathcal{T}(S)$ în timp mediu $O(n \log n)$. Memoria medie ocupată de structura de căutare este O(n) și pentru un punct arbitrar p timpul mediu de localizare este $O(\log n)$.